

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . . .
 Vidéken: . . . . .
 Egy héra. . . . . I ker. Egy héra. . . . . I ker. 50 fill.
 Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 . . . . .

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utóza 47. és 48. szám.

Nyitány.

(Az új főispán bemutatkozik.)

A Tisza világ „új főispánja“ a jövő zenéjének szép nyitányával mutatkozott be Hajdúvármegye május havi rendes közgyűlésén.

Az „új főispán“, a kinek a testi szépsége, a szemrevalósága kitűnően domborodott ki a pompás, igazi fekete selyem díszmagyar ruhában, aranyozott fejű görbe kardot viselt. És díszmagyar nadrágjának a szíjja bizonyosan hét likra volt. A recsegős talpu huszárcsimájával akármelyik divatújságba mintának pingálhatták volna a hozzáértő mesterek, úgy hogy most már nem is ütközünk meg a tapasztalt alispán ur 1903. évi jelentésébe foglalt ömledező bókoláson, melylyel a daliás új főispánt oly feltűnően emelte feléje „Puky Gyula urnak“, a ki csöndes, igazságos szürke tudós volt. Most már azt is értjük, hogy a volt főispán bucsuztatására miért nem akadt egyetlen rokonszenves szava sem a tapasztalt öreg alispánnak, hisz teljesen az új dalián kápráztott meg a szemefénye.

És ha Hajdúvármegye közgyűlési terme a magyar férfiszépségek kiállításának a terme lett volna, mi volnánk az elsők, a kik Tisza István gróf urat a választása miatt üdvözölnénk. Azonban ebben a szürke teremben igen sokszor komoly, igen sokszor ezrek legbelsőbb, legszentebb érzéseit érintő ügyeket kell tárgyalni, még pedig tapintatosan, igazságosan, a szűk párthatalmi láthatáron és iszapos érdekeken felülemelkedve.

A nyitány után következtetve nem biztató a jövő. A külső szépség jól táplált gyomorhoz van kötve. Azért a tömeg felé, a tömeg leigázására helyezett és dédelgetett szép emberek ismét elfognak szaporodni a sárga házban és vidékein. A közügy, a hazafias ügy, a nemzeti ügy mesterségesen sorvasztatik el a magánérdekek ajnározása mellett és a Bocskai-czimerbe újabb korszerű jelvényül a velős koncót és a kancsukát is oda festetheti az új rendszer, a mely teljesen a régi Tisza hagyományok szerint gyarapítja, hízalja, ékesíti a gárdistát, a ki a tömeg nyírása körül hiven rendelkezik. Ugyhogy mind a miért tisztult viszonyok között pirulni szoktak: az új rend-

szernél dicsőítés, dicsőség, jutalmazás tárgya lesz.

Az új főispán nyitánya ébreszti bennünk ezeket az aggályokat.

Ugyanis volt egy igen komoly felszólalás. A nádudvari református papnak a szava az agrár-szocializmusról, azon ezernyi kétkéz munkásoknak a sérelmeiről, bajairól, akiket sem a kormány, sem a vármegye figyelembe nem vesz. A kik nagy árvaságuk miatt sodortatnak oly kétségbeesett lépésekre, melyekből a gazdákra kár, a szegény munkásokra életveszedelem származhatik akkor, a mikor a Tisza Pista gróf receptje szerint a magyarok minden keserűségének az orvoslására tömlőcz, szurony, puszkagolyó a patikaszer.

Ez a nádudvari református pap igen világosan tárta fel a vármegyei földmunkások helyzetét és egyebet nem kért, minthogy a vármegye gazdasági bizottsága és a vezetők foglalkozzanak a komoly, igen-igen komoly, sok ezernyi embert érdeklő, megoldatlan és gyűlöletbe átment kérdéssel. Ámde a felhívás fölött szó nélkül tértek át a következő tárgyra a vármegye urai. Se a főispán, se az alispán nem tartotta érdemesnek reá a szót; hisz ott a zsandár.

Ellenben a midőn az egyedül üdvözítő kormány hatalomnak kellett tömjént gyujtani, nem nézték, hogy micsoda piszkos tényéron gyujtják ezt a tömjént. Meggyujtották! kedves egészségökre.

Az erőszakos kormány kancsukás kezét végig nyaldosó böszörményi határozatnak az elfogadtatását értjük, a mely egyszersmind a gyűlölet sarával vágja arczon a bilincsekbe vert vasutasokat, a kiknek a további hajszo lása Bocskai vármegyéjének nemes urai nemcsak helyeslik, de kérelmezik is.

Ezt a határozatot már teljesen a Tisza-rendszer bábatudománya szerint szülte és szülte meg az ékes magyar diszruhás új főispán. Azt még szóvá sem tesszük, hogy furfangosan a tárgyszorozatban olyan időpontra tolták a hirhedt irat tárgyalását, amikor, mint rendesen szokták, délben a bizottsági tagok óriási zöme távozott. Pedig hát az ilyen erkölcsi súlyt valószínű határozatok hozatalánál és értékelésénél nem keveset nyom a mérlegben, hányan, kicsodák, milyen körülmények

között szavazták meg? Nos, hát a százak eltávoztak és leginkább a pórászson tartott tisztviselők s egyébként bebiztosított gárdisták zajongása között mondta ki az új főispán a vármegyét pellengérező határozatot. Ugyanis a férfi daliasság ne továbbja igen kiváló hallószervvel rendelkezik; mert, mint mondta, a közfelkiáltásból kivette, hogy a többség kívánja az állandó választmány módosításával kitulipántozott böszörmény—mucsai határozat elfogadását. Pedig komoly szavak hangzottak el a napirendre térés mellett; de a fölállással való szavazás előtt azzal a fogással tért ki az új főispán, hogy nem engedheti meg, mert tiz ember nem kérte a szavazatot.

Ilyen körülmények között szülte az új főispán a megfejelt föliratot. Ami annyival inkább kellemetlenül hatott, mert ezt előzőleg a sámsoni agyonsavanyított vasutügyében, az új főispán előkelően és érdekesen bágyadt hozzájárulása és ásitozása mellett történt felállással szavazás, ámbár azt sem kérte a tiz ember . . .

Nyilvánvaló tehát, hogy az új főispán erősen érzéketlen a komoly ügyek igazságos és pártatlan tárgyalása iránt. És a Tisza-rendszer Hajdúvármegyei nyitányának az előadásánál csupán a külső szépségei domborodtak ki; de a beköszöntője alkalmával hangoztatott tapintat, méltányosság, pártatlan igazság szolgálat elveit őseinek a vasas ládájába csukta vissza; mert bundának tekintette a tárgyalási rendtartást, a melyet érdeke szerint forgatott ki s majd be és a megye bizottság tagjait meg bizonyosan birkáknak nézte, a kiket majd a kormány érdeke szerint nyirathat, fejethet hű pakulárjaival.

Pedig a nép szeretetével, bizalmával, ügyeinek igazságos, tapintatos kiszolgálásával tovább érne az új főispán, akit, úgy látjuk, vakon vezetnek a falnak, pedig az 1903. évi alispáni jelentésnek „a Puky Gyula urat“ bucsuztató kurta, dermedtőn hideg sorából is nagy tanulságokat vonhatna le.

Gondolkozzék tehát az új főispán a gonoszul hangolt nyitányok méltóbb folytatásáról; mert ezzel a békebontás utjára lépett és saját lejárását idézi elő.

Ifjabb Möricz Pál.

Vármegyénk és közelvidéke.

Tanítóképzészeink Kabán. Kabai tudósítónk írja: A tanítóképző-intézet negyedéves növendékek tanárai vezetésével már évek óta rendeznek tanulmány utat a közeli egyházak iskoláinak látogatására, így akarván bizonyítani ama mondat igazságát, hogy a közvetlen szemlélet az ismeretek és tapasztalatok legbiztosabb eszköze. Kaba volt az idén kiszemelve a látogatás helyéül, mely 6664 lélek szám mellett Kis Kabával együtt 11 tanítói állomást tart fenn, iskolái a környéken jó hirben állanak. Az ev. reform. egyház előjárása mindent megtett, hogy a kedves vendégeket méltóan fogadhassa, Orosz István igazgató, dr. Barcsa János, Bakos Tibor, Nagy József Kutasy Károly vezetésével 41 növendék érkezett a délelőtti gyorsvonattal Kabára. Hosszu kocsisorral vonultak be a vendégek, az uri casinóba, honnan rövid reggeli után elindultak iskolákat látogatni. Dulházy K. a III. leányosztály tanítója bemutatta földrajz tanítási rendszerét az oktatási eljárásban. Fehér Imre II. oszt. leányiskola tanítója a történeteket vette fel. Ritók István V—VI oszt. fiúiskolai tanító a mértant vette fel s bemutatta növendékeinek egy évi írásbeli és fogalmazási munkáit. Dulháziné Dolinay Erzsébet a történelmet kapcsolatosan alkotmánytani ismeretekkel összefoglaló kérdésekben általános tetszés mellett mutatta be. Dávidházy János esperes lelkész a népoktatás-ügy fejlődésének haladását a kabai ev. reform. egyházban érdekesen vonzó előadással ismertette. Az egyháztanács már évekkor ezelőtt behozta az ingyenes oktatást, a mi fényesen tesz tanubizonyosságot az egyházi előjáráság nemes gondolkodása felől. A vendégek délen az uri casinóba gyűltek össze, hol a hözség színe javával együtt barátságos és kedélyes társalgás é. felköszöntőkkel fűszerezett magyaros ebédet költöztek el. A kedves vendégek az esteli gyorsvonattal utaztak vissza Debreczenbe, a rövid idő alatt is a legkedvezőbb véleményt hagyva magok után különösen a tanár és a növendékek közötti szeretetteljes viszonyra és az egész intézet magas színvonalú fejlettségére nézve. **R. I.**

Lökötés. Karczagról írja levelezőnk, hogy Szilágyi Sándor ottani gazda két lovat ismeretlen tettes elköltötte.

Az üldözött vasutasok.

Nagyon csalódtak, akik azt hitték, hogy a kormány abba hagyja a hajszát. Ellenkezőleg. A legféltelenebb üldözés terére lépett minden vonalon.

Íme a mutatóvány belőle. Az aradi üzletvezetőség adta ki 85. elnöki szám alatt ésbizonyára felső meghagyásra.

BIZALMAS!

Minden külszolgálati főnökségnek és központi osztálynak!

Felhívom, hogy az erőszakos forgalom megakasztás ügyéből folyólag bűnvádi vizsgálat alatt levő, a szolgálatától felfüggesztett alkalmazottak tartózkodási helyét állapítsa meg s jelentse be, továbbá, hogy azoktól, akiknek még állandó, vagy időleges szabadjegy volna birtokukban, a jegyet azonnal vonja be.

Felhívom továbbá, hogy a mennyiben a felfüggesztett alkalmazottak az állomásokon, fűtőházakban, vagy egyéb hivatalos helyiségekben megjelenének, őket ezen helyiségekből feltétlenül utasítsák ki, illetve azonnal távolítsák el és a szolgálatot végző személyzettel való érintkezéseket mindenképen akadályozzák meg.

Mint hogy pedig egyes lapoknak a hivatalos ügyekről és szolgálati intézkedésekről szóló közleményei csakis az alkalmazottaink köréből eredhetnek, felhívom a szolgálati főnökséget, hogy a személyzetet a szolgálati rendtartás 27. §-ára és az e részben kiadott szigorú rendeletekre való utalással a sajtóval való összeköttetés súlyos következményeire figyelmeztesse és azok ellen, kik e szigorú rendelkezést megszegnék, ide azonnal tegyen jelentést.

Amennyiben pedig azt tapasztalná, hogy az ülések és gyülekezések betiltása daczára egyesek vagy csoportok újabb összejöveteleket tartani igyekeznének, ezeket feltétlenül akadályozza meg, az összehívókat, mint a szolgálati engedelmisséget megtagadókat ide jelentse be.

Végül arra való tekintettel, hogy a nyugodt munkálkodást zavaró kósza híreket a mozdony és a vonat kísérő személyzet is terjeszti, a kósza híreknek ily módon való terjesztését is a legszigorubbán akadályozza meg.

Aradon, 1904. május 11-én.

Stankovits

üzletvezető.

Tehát avval a sajtóval sem szabad érintkezni többé a vasutasoknak, amely egyedül támogatta ügyüket. No de hogy lássák a vasúti pasák, hogy holmi rendeletekkel nem lehet megfélemlíteni a vasutasok komoly testületét, csupán azért közöltük a fenti rendelet — mintát, amelyet — nem az aradi üzletvezetőség adott ki legelőször.

Az új jelzések.

Nevetséges módon akarja eltüntetni a máv. igazgatóság a sztrájk emlékeit. A vasutasokat üldözi, a jelzéseket pedig megváltoztatja, aminek forgalmi zavarok lehetnek a következményei.

Kaczajra derítő igazán ez a kislelkűségre valló eljárás.

„Minden vonat megálljon.”

Tudvalevlőleg a vasutasok munkabeszüntetésében a 7. számú táviró-jelzés játszotta a főszerepet. Ez a jelzés azt jelenti: minden vonat megálljon. A máv. igazgatóság most megváltoztatta a jelzéseket és most 9. számú jelzés fogja ezt jelenteni. Az új jelzést a távirón így kell kikopogni . . . . . Ha a kormány teljesíteni fogja a vasutasok méltányos, jogos és sokszor megígért, de sohasem teljesített kérelmét, akkor a 9. számú jelzés nem fogja megállítani a forgalmat, mint a szerencsétlen 7. számú.

Olvasóink rovata.

Izzadó kávéházi vendégek.

Ilyenkor a szép idők beálltával, mikor mindenki igyekszik friss levegő után, hozzá vagyunk már ősidők óta szokva, hogy a kávéházak előtt megjelennek az asztalok s feketéket, vagy uzsonna-kávékat a friss levegőn fogyasztatjuk el. Az idén mindeideig hiába vártuk a már megszokott kényelmet, szívtuk a tavaszi levegő helyett a kávéház füstjét, míg végre türelmet veszve, meginterpelláltuk egyik kávéház főnökét és szinte

Berlini élet.

(170 színes képpel, 20 mozgóval, három fölvonásban. Írta: Németh Péter.)

A budapesti Uránia színház f. hó 18, 19. és 20-án előadásokat rendez a debreczeni színházban. Az első este a „Berlini élet” kerül színre, a mely hogy nagyon érdekes lesz, bizonyítja a Pesti Hírlap itt következő tudósítása:

Berlinnel nem foglalkoznak nálunk annyit, mint Párizssal vagy Londonnal. Legfeljebb a német császárral jut minden napra egy-egy hír. S most, íme, az Uránia színház nem is egy, de tíz tárczára való anyagot mutat be előadandó három fölvonásos darabjában. Ami még merészebbé teszi a vállalkozást, nincs ezuttal semmi aktualitása annak, hogy Berlint csodáljuk. És ami mindenekelőtt nagy bátorság, október 6-án tartották meg az első előadását ennek a minden ízében császárdarabnak, amelyről a német császár bátran azt mondhatná: a „Berlini élet” én vagyok.

Ilyen körülmények között van aztán szüksége a színházdirektornak a leleményesége. Először is nem akadémikusra bizza a berlini élet megéneklését, hanem kire másra,

mint hírlapíróira, olyan hírlapíróra, aki éppen Berlinnek ismert napi krónikása, s akit, ha nem is mernénk megexaminálni Berlin hírtóriájából vagy Berlin tudós világáról, de a jelent és ami a jelenben nem unalmas, azt mind tudja.

Mint Berlinben élnek talán nincs meg a kellő perspektívája ahhoz, hogy egyszerre lássa az egész Berlint, de van éles látása, hogy a mi apróságot néz, abban meglátja az érdekességet s a megláttakat élénken beszélt el. Szereti a furcsaságot. S mint hogy Berlinben a legtöbb furcsaságot a császár követi el, szívesen beszél Vilmos császárról, a császárnéről, Szögyény Marichról, az óriási testőrökről és az apró Menzel professzorról, szóval Berlinnek ma képződő legendaköréről.

A darabhoz azonban, kivált az Uránia színház darabjához szerzőt találni: az még édes-kevés a sikerhez. A képanyag és kivált a mozgóképek határozzák meg a darab sikerét. Fel kellett kutatni Berlin mozgóképgyárait és kiválasztani a legérdekesebb husz mozgóképét. Az Uránia darabja eszerint nemcsak a berlini életet mutatja be, hanem azt is egyuttal, hogy milyen fokon áll Berlinben a fotográfó és kinematogram-fel-

vevő művészet. A képanyag azt mutatja, hogy Berlin nagyszerű dolgokat tud produkálni, Berlin éjjeli képei, amelyeket a kivilágítások alkalmával vetek fel, kitűnőek és nappali élességükkel tűnnek ki. A császárról és az udvarról fölvetett képek is pompásak, a kinematogramok éles fölvételei sem adhatnak okot panaszra. A mozgóképeknél nem is látszik egyéb hiba, csak mintha a németeknek kevés lenne az invenciójuk. A katonai felvonulások, a tüzoltói produkciók fölvetését nem a németek találták ki, bár a berlini tüzoltók mentési munkálatai érdekelni fogják a közönséget.

De már a táncmozgóképek, amiből Spanyolország, Velence, Róma, Nápoly, Párizs, az Angol élet, sőt a Budapesti élet is oly gyönyörű mozgóképeket produkált: itt mindössze két szegényes példánnyal szerepelnek. A humor is gyöngye oldala a német kinematogramoknak s mindössze abban merülnek ki, hogy a tömegben összeverődött közönség akár a császárt várja, akár a karzaton szorong, mennyire nem udvarias egymással szemben.

Külön kell megemlékeznünk a berlini élet zenéjéről. Aki még nem hallotta a német császár szerzeményét, a Sang an Aegir-t,

követelve sürgettük az utcai asztalokat, amikhez évek óta már hozzászoktunk. Meglepetten hallgattuk, hogy a városi tanács jóakaró, szives figyelméből ezután élvezhetjük a füstöt és izzadhatunk belül, mert hát a közlekedés... A bölcs magistratus elfelejt, hogy az előző években is volt Debreczenben utcai közlekedés, pedig minden kávéház előtt, szorosán a fal mellett sorra álltak az asztalok, elfelejt, hogy pl. Budapest legforgalmasabb körútjain és a bécsi Ringen is csak van némi forgalom és mégis módjában áll a közönségnek, hogy az utcán ihassa meg feketéjét. Am Debreczen forgalma — úgy látszik — akkora, hogy még a piacok elárvolitásával sem férnek el az emberek a főtéren.

Teliszivott, füstös tüdővel és izzadó homlokokkal kérjük a nemes tanács bölcsességét, engedje meg nekünk, u. n. *nagyközönségnek*, akik tulajdonképpen egy vagyunk azokkal, akik a „közlekedést” teszik, hogy egy kis friss levegőt mi is élvezhesünk.

Egy a sok közül.

Megölték a lakodalmán.

Romantikus, a régi rablóvilágra emlékeztető dolog történt hétfőre virradó éjszaka 1 órakor Budapesten a Tömő utca és Nagytemplom-utca sarkán tartott esküvői lakomán. A menyasszony régi imádója és annak barátai kicsalták a vőlegényt és a fővélyt az utcára s ott össze vissza késelték, verték őket, úgy, hogy a vőlegény féiholt állapotban került a Rókusba. A vőfény állapota is igen súlyos volt, a lapoczkáját összeszurkálták, a fejét pedig három helyen betörték. A lakodalmnak, mulatságnak természetesen azonnal vége lett, a násznép elszéledt, a menyasszony pedig kénytelen volt visszamenni az édes anyjához. A tragikus lakodalmáról tudósítónk a következőket írja:

Lanti Imre 35 éves rendőr vasárnap esküdött örök hűséget a Józsefváros egyik templomában *Gerencsa Ilonának*. Az esküvő délelőtt tíz órakor történt s az új pár elhatározta, hogy diszes lakomával ünnepli meg ezt a meglehetősen ritka napot. Délután négy órakor kezdődött a lakoma a Nagytemplom-utca és Tömő utca sarkán lévő lakásban s a hangulat oly kitünő volt, hogy éjszaka egy órakor újabb szállítmány sör elfogyasztásához fogtak.

Pont egy órakor az utcára nyíló földszinti ablakon kopogás hallatszott. A fiatal férj megkérdezte:

meg aztán a nagy német hivatalos és félhivatalos dalokat: a Heil dir-t, a Wacht am Reint, stb. azt itt mind összegyűjtve hallgathatja s még ezenfelül néhány eredeti zene számot is, ami nélkül az Uránia-színház buzgó karmestere nem bocsát utnak egyetlen új darabot sem.

Az I. felvonás szinte teljesen a német császárnak van szentelve. Ott áll előttünk, mint nemzetéért rajongó katona, látjuk, mint boldog családapát, hallgatjuk magas szárnyalású szónoklatait, megismerjük rajzait, végigsetálunk berlini, potsdami, charlottenburgi palotáin s több ízben a gyönyörű tiszta mozgóképen szemtől-szembe találkozunk a császárral. A II. felvonásban megismerjük a Sprementi Athént. Művészeti kincsei közül főleg a képtárak remekei gyönyörködtetnek. Ezeknek és a szobroknak megtekintése után a világáros érdekességeinek, a villamos magas vasutnak és a potsdami óriási utcai forgalomnak csodálatába merülünk. A tűz mozgó képével végződik ez a rész. A III. felvonást mulató Berlinnek szenteljük. Itt jönnek a humoros mozgóképek és számos álló képpel is igyekszik Berlin világvárosi életébe bepillantást szerezni.

S—s.

— Ki az?

— Jó barát van idekűnn — hallatszott a válasz.

A férj fölvette a kalapját és kiment az utcára, hogy megnézze a jó barátokat. Alig tette azonban ki a lábát, óriási ütést érzett a fején, majd pedig a hátába szurtak hosszú késsel, úgy hogy a tüdejét is összeroncsolták. Szegény fiatal férj Lanti József, aki tíz percz előtt még a viruló feleségét csokolgatta, úgy feküdt ott künn az utca aszfaltján, mint a halott. A szemei lecsukódtak, a hátából pedig ömlött a vér.

Odabent a fiatal asszony kezdett izgatott lenni. Roszat sejtett smiután ő maga nem hagyhatta egyedül a vendégeket, a vőfélyt, Miholics József 28 éves iparost kérte meg, hogy nézze meg, mi történt az urával, hogy oly soká marad oda. De bizony a vőfélyre is csak az a sors várt, a mi a férjére. Alig lépett ki a kapun, lefogták, betörték a bordáit, összezúzták a fejét.

Lanti Imre a lapoczká alatt a tüdejébe hatoló szurást kapott, Miholics pedig a fején és a hátán szenvedett súlyos sebeket. Mire a lakodalmas nép a kiáltásokra és a zajra kitódult, már csak a két eszméletlen embert találta a kapu előtt fekvő, a gazemberek elfutottak. A sebesülteket bevitték a Rókus-kórházba, ahol a szegény vőlegény most a halállal vívódik, Miholics is annyira rosszul van, hogy eddig még nem lehetett kihallgatni.

Az ázsiai világháború.

Az oroszok visszavonulása.

Pétevár, május 15. Szaharovnak a vezérkarhoz intézett távirata, mely e hó 14-éről van keltezve, a következő: Az ellenséges előőrsök e hó 12-én a Föngvancseng-Liaojan vonalon Tuincsuingig haladtak előre. Ami két kozák szotnyánk visszavonult Kancautinaci faluba. Egy három zászlóaljából, két hegyi ágyuból és lovas vissza vonult Kancautinaci faluba. Egy három zászlóaljából, két hegyi ágyuból és két lovasszázad álló japán csapat, mely Szelugesianból érkezett a Modulün szorosba, e hó 11-én a Tasankovölgyben volt. Azóta egy csapat mozdulatáról nem volt tudomásunk, amiből arra lehet következtetni, hogy a nevezett folyótól nyugat felé fordult. A japán előőrs egy része e hó 13-án elhagyta Tuenfut, déli irányban kozákjainktól követve. Előőrsök egyik szotnyájának még sikerült a fél óráig tartó legyvertűz közben a japánoktól vetett esétől megmenekülnie.

Kémeink megállapították, hogy egy, mintegy 2 gyalogezredből, 8 ágyuból, valamint 3 kozákszázadból álló csapat Liandia, Pudse és Ertupánhoz közeledett. Landsan kuan és Szaimacsi között portyázás történt a tunguzokkal. Három kozák elesett, három lö elpusztult, egy kozák megsérült, négy pedig hiányzik. Intézkedés történt arra, hogy a vidéket megtisztítsák a tunguzoktól. A Modulün-szorosból 25 kilométernyire délre ellenséges kémeink bukkantak fel. A csianjui vonalon és a Modulün szorosban minden csendes. Csöntaicsinba küldött kémeink nem láttak nevezetesebb ellenséges haderőt.

Kínai adatok szerint Takusánt és Csöntaicsint kis, mintegy 500 főnyi csapatok tartják megszállva. Hir szerint jelentékeny haderők vannak Sztukcaicsiban, Tukusántól északnyugatra összevonva.

Szaliezeipueséből nem érkeztek újabb hírek. Mintegy ezer főnyi japán csapat e hó 13-án előre vonult kilencz kilométerre északra Pulantien állomástól. Egy másik 300 főnyi gyalogságból és fél század lovasságból álló csapat körülvette Vatantiengt. Határőrségünk lassan visszavonul észak felé. E hó 13-án

egy határőrség 22-ik szotnyája és egy század gyalogság visszavert egy 300 főnyi tunguzbandát, mely megtámadta a Jantai aknákat. A tunguzok, akik harmincz embert vesztettek, Liaojang felé fordultak. Üldözésükre egy vadászcsapatot küldtek. 14-én reggel egy tunguzbanda merült fel Liaojangtól 16 kilométernyire nyugatra.

Babó Emil japán százados.

Emlékeznek-e még a Babó Emil 48-as követ nevére? akit valami kártyasuskuson értek a gentry kaszinóban és aki a szomorú eset után sebes vonaton vágatott át Európán és gyors hajón az Óceánon. Meg se állt New-Yorkig. Vasárnap este, az Abbázia kávéház egyik asztalánál apró japán emberke, aki tudós járatban van nálunk és Sada Jákótól meleg ajánló levelet hozott egyik ösmert budapesti ügyvédhez, azt mesélte, hogy van ám a japán tiszték közt osztrák is sok, magyar is sok. Valami czédulát olvasott és neveket, de csupa magyartalan magyar név volt, még Feigelstock is volt közte. Hanem az osztrák tiszték között felsorolt egyet. Ez a név megkapta az egyik hallgatója fülét. *Babó Emil neve volt.* A mi Babónk-e vagy se: majd tán kiderítik valahol. De annyit elmondott *Tisi Maru* növény tudós, hogy ez a Babó olyasféle kapitányi rangban van és a testőr-gárda oktatója Tokióban. Széles, deli termetű ember és igen járatos az angol, meg a német nyelvben. A gárdatiszteket a két nyelvre oktatja. A japán nem hiszi, hogy Babó részt venne a háboruban, mert nagy a szükség oktatókra.

Port-Arthur ostroma.

Csifuból táviratozzák, hogy ott a japánoknak a Port-Arthur ellen minden oldalról egyszerre való megtámadását május 20. és 23. közti időre várják.

Londonban a Reuter-ügynökség hire szerint a japánok már *be is vettek Port-Arturt.*

Tokióból táviratozzák, hogy a japánok 2000 embert készek feláldozni, hogy általános rohammal vegyék be Port-Arturt.

Elsülyedt japán gőzös.

„Kerr” nevű japán gőzös az oroszok egyik aknájába ütközött és elsülyedt.

UJDONSÁGOK.

Vármegyei közgyűlés.

(Májusi meglepetések.)

Sokan begyűltek a vármegyeház kopott falu tanácstermébe. De csak pár óráig tartott ez az érdeklődés; mert déli tizenegy órakor már elhúzódott a bizottsági tagok zöme. Pedig igen kedves meglepetéseket hozott ez a május havi rendes közgyűlés. Alább majd részletezzük is azokat. Itt csupán azt emlíjük meg, hogy a gyűlés színét mégis az új főispán bemutatkozása adta meg; ezzel foglalkozik mai első cikkelyünk is. Ég szomorú, hogy avataltan kezektől ismét veszély lenyegeti a színmagyar vármegye békéjét.

Barkácsolások.

Az alispáni jelentésnél Veress Géza nádudvari református lelkész szólalt fel és hívta fel a figyelmet, az intézkedés szükségességét a hajdumegyei agrár-szociális mozgalmakra. A bajok, a sérelmek orvoslását, a becsületet, a dolgozó munkásnépnek a mentését ajánlotta.

Az okos, a komoly szóra nem volt a vármegye fejeinek szavak.

Kimondták, hogy július elsejétől a vármegye hivatalos lapját 70 példányban fogják nyomtatni. A falusi dobosok így mennek ki divatból.

Agyonsavanyították a Debreczen—Hajdusámson—Nyírbalkányi vasút építését is. Hiában szólaltak fel Jánosi Zoltán, Ethey községi főjegyző, Zichermann Jakab. A vármegye a miniszter visszautasítása miatt cserben hagyta az első határozatát. Pénzt nem szavaz meg. És így egy nagy vidék elesik a Debreczenhez kapcsolástól. Ennél a kérdésnél történt, hogy noha 10 ember nem kérte, az új főispán szavazást rendelt el, 53-an az állandó választmány és 39-en a Jánosi indítványa mellett szavaztak. Így lett agyonsavanyítva a sámsoni vasút.

Hódoló feliratot intéznek a királyhoz is, amiért kormányának utasítást adott Rákóczi hamvainak hazaszállítására.

Az állandó választmány ezen előterjesztése mellett Popper Mór dr. szólalt fel. Ajánlotta, hogy egyhangulag fogadják el.

Jánosi Zoltán is örömmel fogadja a szent hamvak hazaszállítását. Tudja ugyan hogy ára lesz ennek is. A 10 szoborért a kvótát emelték. A szent csontok ára az udvartási költségemeléseket kéri; ha már hódolnak, hát a Rákóczi és szabadsághős társait gyalázó törvény törlése, érdemeiknek új törvénybe való megörökítése mellett irjanak fel az országgyűléshez is.

Rázsó Gyula és a főispán nem tartják összefüggőnek ez indítványt a hódolattal.

Brassay Károly lehetetlennek tartja, hogy a király megbélyegzett hazaárulót hozasson haza. Azért a törvényeziknek a törlésére tett indítvány igenis a tárgyhoz tartozik. Pártolja a Jánosi indítványt.

Az új főispán, mintha semmi sem hangzott volna el, az állandó választmány javaslatát elfogadottnak jelentette ki. Tehát hódolunk.

Hajduböszörményben épül fel az első Bocskai-szobor. A vármegyei közgyűlés három ezer keronát szavazott meg. Reménylik, hogy Szoboszlón és Nánáson is gyűjtenek ezen szoborra 5—6000 keronát. Ezenkívül a vármegyei bizottsági tagokat is felhívják az adakozásra. Rázsó Gyula alispán 200 keronát ajánlott fel.

Az igazoló választmányt is megalakították. Következett a hírhedt böszörményi határozat, a mely a vasutasok akar útni a kormány kancsukás kezének a nyalogatása mellett.

A böszörményi határozat.

Az állandó választmány némi módosítással elfogadásra ajánlotta a böszörményi hírhedt határozatot; hogy irjanak fel a kormányhoz: egyrészt kifejezve helyeslésüket a vasutas sztrájk letöréséért, másrészt szigorú megtorlást kérve a fölbujtókkal szemben.

Ehhez a nevezetes tárgyhoz többen is szólottak. Jánosi Zoltán kiemelkedő, fenkölt nagy beszédben indítványozta a napirendre térést. A kormányról, a vasutasokról figyelemreméltó nyilatkozatokat tett. Tárgyilagosan világította meg az egész ügyet. Jó szívre, méltányosságra, krisztusi szeretetre is hivat-

kozott; az emberszeretet, a nagylelkűség nevében kérte, hogy térjenek napirendre.

Rázsó Gyula alispán azt vitatta, hogy az állandó választmány javaslatában semmi olyan nincsen, a mi a vasutasokat általánosságban sértene. Szerinte csak a bűnösökről van szó. Természetesen ajánlja a föliratot.

Brassay Károly nem pártolja a föliratot. A bíróság elé vitték ugyanis az ügyeket, nem szükség a kormányt még többre buzdítani. Azért ne irjanak fel, csupán jegyzőkönyvbe foglalják a javaslatot.

Jánosi Zoltán ismételtén újabb, érdekesebb érvekkel kérte a napirendretérést.

Ifj. Lengyel Imre az állandó választmány mellett szólott. Ifjabb Möriz Pál nem ítélt el a vasutasokat, mert belekényszerítették őket a munkaszünetetésbe, csatlakozik a Jánosi Indítványához, hogy térjenek napirendre.

Majd még Jánosi és Brassay szóltak; de Jánosi és társai hiába tiltakoztak a felirat elfogadása ellen, az új főispán, mintahogy a falusi kupaktanácsokban a szolgabírák szokták kijelentette, úgy vette észre, hogy a többség elfogadta a javaslatot. Nem is engedte meg a szavazást a napirendre térés indítványa fölött.

Jánosi Zoltán bejelentette, hogy felebezni fog a határozat ellen. Azt hisszük, hogy nem lesz egyedül.

Az idő előre haladottsága miatt a gyűlést délután 3¹/₂ óráig felfüggesztette az új főispán. A megfogyott hadak elmentek ebédelni.

Ebéd utáni szórakozás.

Csak a tisztviselők s még néhány bizottsági tag gyűttek össze. Az egyhangú lejárata következett az ügyeknek, a melyek iránt senki sem érdeklődött, a melyeket egymásután elfogadottnak jelentett ki az új főispán.

Volt közöttük egy, a főispáni lakásra vonatkozó. Vizvezeték vezetnek be. Szőnyegekkal takarják be a lépcsőket és mivel hogy nem igen van erre pénze a nemes vármegyének, a kormánytól kérnek segílyt. Meg is adhatják. Kérdemelte ezt a Bocskai szebb sorsra érdemes vármegyéje.

— **Személyi hírek.** Bakonyi Samu és Benedek János országos képviselők Debreczenben időznek.

— **Jog és pénzügyi bizottsági ülés.** A város jog és pénzügyi bizottsága hétfőn délután tartott ülést Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt. Jelen voltak: Oláh Károly, Király Gyula tanácsnokok, dr. Magoss György főügyész, Atzél Géza főmérnök, Kiss Albert, dr. Fejér Ferencz, Márton Imre, Schwarcz Vilmos bizottsági tagok és Varga Károly jegyző. A máv. műhelymunkások és az iparos ifjusági egyesületekkel kértek egyleti házak részére. Miután a két telket már más célra ígértettek, a két egylet kérelmét elutasította. Hajdúvármegyének kérelmét, hogy a megyei telefonhálózat létesítéséhez Debreczen városa is járuljon hozzá, a bizottság teljesíteni javasolja. A szőlőösözőknek hosszú löfegyverekkel való ellátása iránt felterjesztést intéz a város a földművelési kormányhoz.

— **Péksegédek bérharca.** A debreczeni péksegédek arra kérték a pékmestereket, hogy tekintettel a nagy piaci drágaságra, május 15-től kezdve a napi 1 kor. ellátási díjaikat hétköznapon 1 korona 40 fillérre, vasárnap 1 kor. 60 fillérre emeljék. A pékmesterek akkor beleegyeztek és a kötelező erejű nyilatkozatot alá is irták, most azonban, mikor a megígért követelés megadását kérték a munkások, nem teljesítették valamennyien, csupán ketten. Ezért tíz péküzletben kimondták a segédek a bérharcot és csupán kettőben dolgoznak, ahol követeléseiket megadták. A sütőmunkás egyesület központi kiküldöttje, Molitórisz Gyula és a bizalmi férfiak érintkezésbe léptek az iparhatósággal és kérték az ipartörvény 163. §-a alapján a békéltető bizottság összehívását, ez azonban — elég bámulatos — nem történt meg még. A pékmunkások a Debreczen-söracsarnokban tanyáznak és nyugodtan várják ügyök eldőlését. A város munkásai pedig azzal akarják elősegíteni a péksegédek bérharcát, hogy bojkottálni akarják azon péküzleteket, ahol a sztrájk 24 óra alatt meg nem szünik.

— Szemle a honvédhuszároknál.

Klobucsár altábornagy—adlatus vasárnap óta városunkban időzik. Az altábornagy hétfőn szemlét tartott a honvédhuszárok felett.

— Az „Uránia” Debreczenben.

Szardán este tartja meg az ország egyedüli tudományos színháza első előadását a városi színházban. Színre kerül Németh Péter „Berlini élet” című műve, mely a fővárosban nagy sikert aratott. A német metropolis palotái, kultur intézményei, egyes városrészei, lakosságának jellemző csoportjai jelennek meg előttünk vetített képekben és mozgó fényképekben. Az ismertető előadás szövege tanulságos, de a mellett és szórakoztató. Az előadás kezdete 1/28 órakor. Jegyek előre válthatók Hegedüs S. és Sándor J. könyvkereskedésében (László Albert és társa) és este a pénztárnál 1/27-től kezdve. A 3 este tervezett előadásokat a közönség figyelmébe ajánljuk.

— Újabb sztrájk a Falk-gyárban.

A hat hetes kefégyári sztrájk után hétfőn délben váratlanul új sztrájk ütött ki a Falk-gyárban. A sztrájk oka: Vázsonyi Sándor kefégyári munkás, a sztrájk egyik tevékeny szervezőjének a gyárból való elbocsájtása. Az elbocsájtás azért történt, mert Vázsonyi az egyik gyártulajdonost szóval megsértette. Ezért azonnal elbocsájtották. A munkások közül erre mintegy 340, akik Vázsonyival szolidaritást vállaltak, azonnal beszüntette a munkát. A munkások már délután kivonultak az olajútóba.

— Katonazene a nagyerdőn.

A debreczeni 39. gyalogezred zenekara május hó folyamán minden kedden és pénteken délután 5 órától fél 7 óráig, a nyári hónapokban pedig este 6-tól fél 8-ig tart hangversenyt a Dobos-pavillon előtt.

— A vargakertiek panasza.

A Vargakertben lakók — lehetnek vagy hatszázan — ma kérvényt adtak be a tanácshoz az iránt, hogy Miklós utca külső végén is nyitassék élelmiszerpiac. Kérvényüket azzal indokolják,

MIHALOVITS J.
gyógyszertára a „Kigyóhoz”
— DEBRECZEN, Főter, —
a városházzal szemben.

Ajánlja az ártalmatlan növényi anyagokból készült s kipróbált jó hatású **Dr. Borsos-féle hajszeszt,** mely megóvja a fejbőrt az elkorpanyodástól, megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtörését s szétszakadását, a hajelmolyosodását. Megszünteti mindenféle hajbetegséget s ezért mint óvszer is melegen ajánlható. **Nem rontja a haját,** sőt annak növeését elősegíti s a haját **dussá, sűrűbbé teszi.** Kis üvege ára 1 kor., nagy üvege 2 kor. Azoknak, kik a hajszesztnek nem barátai, ajánlható a fentihez hasonló hatású s jósaú **Dr. Rorsos-féle hajkenőcs,** melyből kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor. (2)

hogy fölük olyan messze esik a Csapó utcára centralizált élelmiszer piac, hogy abból amit ma megvásárolna, csak másnap tudnak ebédfőzni, mert egy délelőtt kell ahhoz, míg a piacot megjárhatták. Valóban az új piaci szabályzat elhibázott rendelkezéseinek főként egy szerencsés keresztlül viendő piacszétosztással segíthetünk.

— **Gyűlés a kamaránál.** A kereskedelmi és iparkamara közös bizottsága, mely az új ügyrend értelmében a sürgős és közgyűlésnek fent nem tartott ügyekre nézve a rendes kamarai közgyűlés szűkebb hatáskörével van felruházva, tegnap Szabó Kálmán elnöklelte alatt ülést tartott. Az ülés a következő ügyekkel foglalkozott: A debreczeni pótvásár. Több kereskedő azon kérelemmel fordult a város tanácsához, hogy a vasutas sztrájk által tönkretett legutóbbi orsz. vásár helyett pótvásár kérelmeztesse. A város tanácsa a kamara véleményét kívánta ismerni. A kamara a debreczeni kereskedő testületek és az ipartestületek meghallgatása után odanyilatkozott, hogy sem a kereskedők, sem az iparosok között nem képez közöhangot a pótvásár engedélyezése s így tekintettel a legközelebbi orsz. vásárra, továbbá a hortobágyi nagy állatvásároknak, valamint a hetivásároknak — az mellőzhető. — **Katonai árlejtések.** A miniszter feljogosította a kamarákat, hogy a katonai termény szállítások árlejtési bizottságában képviseltesse magokat. A temesvári hadtestparancsnokság kérdi a kamarát, kíván-e képviselőket nevezni a temesvári bizottságba. A közösbizottság erre a kérvényre a temesvári kamarát kéri fel. — **Szakoktatási segély Szolnoknak.** A közös bizottság a szolnoki keresk. társulat részére szaknevelési célokra 400 korona segélyt javasol folyósítani. Ugyanennyit ad a kamara az ottani ipartestületnek iparos-továbbképzési célokra. — **Ösztöndíj adakozások.** A kamara által hirdetett szaktanulási és utazási ösztöndíjak közül május 15-én járt le a négy utazási ösztöndíj pályázata. Kettő iparos ifju. kettő kereskedő ifju részére volt hirdetve. Tizen-nyolc érdemes pályázó jelentkezett s a közös bizottságnak, melyet a kamarai közgyűlés a pályázatok intézésére feljogosított, nehéz volt a választás tiszte. Az egyenként 300 koronás ösztöndíjat a következő ifjak nyerték el: *Tóth Ede kereskedősegéd, Müller Győző kereskedő segéd, Homonnay Mihály felsőipariskolai gépész-növendék, Vági István ékszerész-segéd.*

— **Két öngyilkosság.** Hétfőn délelőtt két öngyilkosság történt Debreczenben, amelyről tudósítónk a következőket írja: Ajaki Mihályné Szabó Ágnesnek nem nagy gyönyörűség volt a házaselet. El is vált az urától. Hétfőn délelőtt midőn senki sem volt közelben, az elkeseredett asszony megvált az élettől. Görbe utca 7. szám alatt levő lakásán felakasztotta magát. Mire ráakadtak, már halott volt. A szerencsétlen asszony holttestét szállították a kórházba. Hátrahagyott levelében a férjét vádolja, hogy az ő durvasága üzte a halálba. — Balog Mihály cserepes utca 15. sz. a. lakosnak Ebes 13. sz. a. tanyáján hétfőn délelőtt Bokor János szoboszlói születésű 17 esztendő bérése a ku-

koricza görében felkötötte magát. Beszállították őt is a kórházba, ahol a hullakamrában egymás mellé került az élet viharának két hajótöröttje.

— **Lemondás.** Fittler Jenő tb. városi aljegyző beadta állásáról való lemondását.

— **Elhalt városi erdész.** Tasnady István, Debreczen város nyugalmazott erdésze hétfőre virradóra meghalt. Az egyedül álló öreg ur, aki a nyolcvanas években vonult nyugalomba, teljesen visszavonult életet élt. Holnap fogják temetni. A halálesetről a következő gyászjelentést vettük: Polgár Tasnady István Debreczen szab. kir. város nyugalmazott erdésze f. hó 16-án délután 1/2 órakor hosszas betegség után elhunyt. Temetése 17-én d. u. 5 órakor lesz az ev. ref. egyház szer-tartása szerint a Timár-utca 13. sz. háznál tartandó gyászima után a Kosuth utcai temetőben fog örök nyugalomra tétetni. A temetést Gebauer temetkezési intézete rendezi.

— **Meghaltak.** Takács Gyula ev. ref. 4 hónapos, Szücs István ev. ref. 6 hónapos, Gönczi Erzsébet ev. ref. 6 hónapos, Jurovics Heléna izraelita 17 napos, Kuti Erzsébet ev. ref. 14 hónapos csecsemők, Juhász Mária ev. ref. 22 éves dohánygyári munkásnő, özvegy Kovács Mihályné Vetési Julianna ev. ref. 68 éves háztulajdonosnő, Fodor Lajos ev. ref. 67 éves ácsmester, Némedi Sándorné Egri Zsófia ev. ref. 25 éves, Nagy Gáborné Csapos Julianna ev. ref. 41 éves, Debreczeni Erzsébet ev. ref. 17 éves dohánygyári munkásnő, Berényi Ferencz ev. ref. 74 éves napszámos, özv. Molnár Andrásné Szakál Erzsébet ev. ref. 67 éves, Hauer Árpád ev. ref. 41 éves önálló szabó.

— **Nagyszabású hangverseny Debreczenben.** A budapesti egyetemi ifjuság Lengyel Dezső zenevezető, az egyetemi zenekar karnagya kezdeményezésére mozgalmat indított arra, hogy id. *Abrányi Kornélnak*, a magyar zenecultura megteremtőjének a fővárosban díszes szobrot emeljen. Az egész magyar művészvilág, a tudományos akadémia, valamint az előkelő társadalom a legnagyobb lelkesedéssel ajánlotta fel támogatását, hogy az ifjuságnak hazafias és nemes vállalkozását teljes siker koronázza. A megnyitó hangverseny legkiválóbb hazai és külföldi művészek közreműködésével december havában lesz Budapesten, s azon kívül az ország nagyobb városaiban 22 hangverseny megtartását, tervezi a rendezőség. — Ennek a nagyszabású hangversenynek előkészítésére vasárnap városunkba érkezett Lengyel Dezső, az országos bizottság elnöke. Mint értesülünk, hétfőn délelőtt három tagú küldöttség élén már tisztelgett Simonffy Emilnél, a zenede érdemes igazgatójánál, ki örömmel és teljes készséggel biztosította őket támogatásáról, valamint a rendezésben való részvételéről. Ma délelőtt dr. Márk Endrénél, a dalárda lelkes elnökénél fog tisztelgni Lengyel Dezső, hogy a dalárdát — miután a cél ugyis közös — az országos mozgalomhoz való csatlakozásra felkérje.

— **Tyúklópás.** Erdei Pálné Szilágyi Zsuzsa, Csapó-utca 61. sz. a. lakos panaszt emelt a rendőrségen, hogy május 15. és 16. között éjjelen ismeretlen tettes a kerítésen átmászott és 8 tyúkját ellopta,

— **Földmunkások gyűlése.** Vasárnap délelőtt a Széchényi utca végén a debreczeni földmunkások tartottak népgyűlést, amelyen mintegy 200 ember vett részt. Elnök lett *Angyal Gábor*, jegyző *Szabó Sándor*. *Gál István* tartott beszédet, majd *Béres István* ismertette az alakítandó szak-egylet alapszabályait.

— **Hamis kutya.** Az ebzárlat dacára szabadon járnak-kelnek a kutyák a városban szájkosár nélkül, pedig hivatalosan is megállapították már, hogy veszélyes kutyák kóborolnak a városban. A polgárság a közérdeket szolgálja, ha minden esetet bejelent a bűnügyi osztályon. Hétfőn *Schönwald Imre* Csokonai utca 44. sz. a. bádigos tett feljelentést, hogy özv. *Kaufmanné* hamis dachshund kutyája szájkosár nélkül jár és a hamis kutya a gyermekét többször is megtámadta az utcán, úgy hogy a kis gyermek betegje lett.

— **Birtokváltások.** Geréby Pál veszi a debreczeni 2459. sz. földet foglalt 7 hold 689 négyszögöl ujosztású földet Medgyesi Lajos és Medgyesi Sándortól 5500 kor. — Szilágyi Lajos és neje Dobzai Mária veszik a debreczeni 3064. sz. földet foglalt Timár-utca 29. sz. ház hátsó részét Jóna Jánosné Szilágyi Julianna és társaitól 4636 kor. — Dézsi Lajos és neje Szalai Julianna veszik a debreczeni 4766 sz. földet foglalt Késes-utca 34. sz. házat özv. *Kriszton Istvánné* Keesés Klárától 3300 kor. — Dr. *Tüdös János* és neje *Kálmánczhey Irén* veszik a debreczeni 6856. sz. földet foglalt Kis Lajostól 2000 kor. — *Rákos Imréné* Csanak Julianna veszik a debreczeni 2775. sz. földet foglalt Sziv-utca 44. sz. házat özv. *Nagy Mihályné* Szabó Sára és társaitól 6000 kor. — *Geiger Simon* veszi a debreczeni 2871. sz. földet foglalt Piacz utca 81. sz. házat *Boros Gáborné* Bartus Róza és társaitól 58000 kor. — *Vértesi Imre* veszi a debreczeni 569. sz. földet foglalt Csillag-utca 101. sz. házat *Komádi Gáborné* Debreczeni Sára és társaitól 2200 kor. — *Németi József* veszi a debreczeni 2658. sz. földet foglalt Késes-utca 46. sz. házat *Szijártó János* és neje *Kántor Eszter*től 10000 kor. — *Dávid Károly* és neje *Ménes Julianna* veszik a debreczeni 3599. sz. földet foglalt Pesti-utca 57. sz. házat *Orosz Istvántól* 5400 kor. — *Szilágyi László* és neje *Nagy Julianna* veszik a debreczeni 7277. sz. földet foglalt 100 négyszögöl csigekerti szőlőt *Rácz Gáborné* Dudás Margit és társaitól 2000 kor. — *Megyesy Pál* veszi a pusztabánki 61 sz. földet foglalt 12 hold 263 négyszögöl kaszálót *Medgyesi Ferencz* és neje *Nagy Juliannától* 4400 kor. — özv. *Sulyok Gyuláné* Klecsu Mária veszi a debreczeni 4493. sz. földet foglalt 5006-5. és 5007-3. hrsz. földet 410 négyszögöl vargakerti szőlőt dr. *Peczok Ernőné* Varga Irén és *Varga Elemértől* 1640 kor. — *Gyarmathy István* és neje *Liptai Mária* veszik a debreczeni 2380. és 1350. sz. földet foglalt összesen 3 hold 450 négyszögöl ondódi földet *Nagy Lajos* és neje *Gavallér Rózától* 2400 kor. — özv. *Szekeres Istvánné* Nagy Julianna veszi a debreczeni 480. sz. földet foglalt *Rakovszky-utca* 13. sz. házat *To Ivajózsef* és társaitól 4100 kor.

— **Elvert varrónő.** Régi haragosa *Bátori Sándorné* mester-utca 3. sz. a. lakosnő *Jóga Józsefné* Honvéd utca 33. sz. a. varrónőnek, akivel a Csemete utcában találkozott hétfőn délelőtt. A harcziás amazon nekirentott a varrónőnek, megkontyolta alaposan, végül pedig elvette a napernyőjét és azt rajta törte el. A varrónő följelentette támadóját.

— **Elgázolt kisleány.** A hétfői lapunkban e czimen megjelent hirre vonatkozólag *Csomor Gyula* kijelentette, hogy kérekpárjával nem gázolta el a 7 éves *Vas Rózát*, egyáltalában nem látta és ezt bizonyítani is fogja a vizsgálat során. Szívesen adunk teret a helyreigazításnak, de azzal a megjegyzéssel, hogy e hirünket a feljelentés után irtuk.

— **Táncztanfolyam-megnyitás.** Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy folyó hó 18-án, szerdán a táncztanfolyamot megnyitom. — Magán tanulókat különórán fogadok. Minden vasárnap este 8 órától 12 ig kis bált (össz-

A fürdő szezonra nagy választék női kézimunkákban, ugyszintén az előnyomdában

Füstös testvéreknél
DEBRECZEN, Piacz-u. 12.

gyakorló estély) rendezek. Beiratásokat elfogadok a mai naptól bármely időben lakásomon vagy este a tánciskola helyiségében órától. Maradtam tisztelettel: Schaf János táncmester. — Lakás és táncsterem Csapó-uteza 17. szám alatt.

— **Elveszett** egy fekete bőrtárca, mely tartalmazott egy drb. 50 koronást és különböző papírokat. Az 50 korona felajánlatik a megtalálónak és kérek, hogy a tárczát a többi tárggyal együtt akár postán is kiadóhivatalunkba küldje be.

— **Ö Felsége a bécsi szeszkiállítás.** A Rontunde keleti részében vannak elhelyezve **Mayfarth Ph. és Ta, gazdasági gépgyárak Bécs II/1** ismert cég kiállított tárgyai, a melyek, különösen tetszetős kivitelük folytán tűnnek ki.

A kiállított gyártmányok közül osztatlan elismerésben részesülnek az önműködő, szabadalmazott, hordozható és szállítható »Syphonia« permetezők, a legkisebb jegyű tisztító cséplőgép, az önműködő kéve lerakóval ellátott gaboná arató gép, az »Agricola« sorbavető gép váltókerekek nélkül, a különböző szerkezetű takarmányvágó gépek és a »Triumph« daráló-gépek két oldalon rovátkolt örlőtárcsákkal, a hirtelen kézi- és hidraulikus gyümölcs- és szőlő sajtók, valamint ipari ezélokra szolgáló hidraulikus prések, két kitölthető sajtoló kosárral stb.

Ö Felsége néhány nap előtt tett körutja alkalmával megszólította a cég főmérnökét ifj. Moser urat, a kinek általánosságban a cég által gyártott gépek felől tudakozódott, mire Moser főmérnök kijelentette, hogy Mayfarth Ph. és Ta gépgyáraiban ugy mezőgazdasági valamint szőlészeti és ipari gépeket állítanak elő.

Ö felsége további tudakozására, hogy a cégnek csak Ausztriában vannak-e gyárai, Moser főmérnök kiemelte, hogy a cég M. m. Frankfurtban is jelentékeny gyárteleppel bír.

Ö Felsége a munkások számára vonatkozó kérdésére Moser főmérnök kijelentette, hogy a bécsi gyár kb. 350 és a m. m. frankfurti 750-nél több munkást foglalkoztat.

x **A legszebb női készitások,** pénz, szivar és cigarettatárczák; kézi bőrdöngők, kofferek, utazási kellekek, ugyszintén a legcsinosabb menyasszonyi és eskümi ajándék tárgyak beszerzésére ajánljuk **Mentze Henrik** ujdonságok áruházát Piacz és Szent-Anna-u. sarkán, az olcsó szabott ár minden darab árun ki van tüntetve.

TÁVIRATOK.

Meghaltak a 8 órai munkaidőért.

Foggiban (Olaszország) a 8 órai munkaidő mellett tüntettek a munkások, akik megtámadták a 20 főnyi rendőrsapatot, a mely sortűzet adott. Két halott és nyolcz sebesült eseti áldozatul. A foggiai rendőrséget Cerignob városból megerősítették.

Az új népoktatási törvény.

Az egységes, magyar, nemzeti állam egyik alapkövét rakja le Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter azzal a törvényjavaslattal, amelyet a népoktatás reformjára vonatkozólag fog a képviselőház elé terjeszteni. A javaslat 5 pontból áll. Az 1. §. pénzbüntetéssel súlytja a szülőt, aki gyermekeiket nem iskoláztatja. A 2. paragrafus az idegen tanyelvű iskolában is kötelezővé teszi a magyar nyelvet olykép, hogy írni, olvasni és számolni tudjanak és gondolataikat magyarul ki tudják fejezni. A 3. paragrafus. A tanítói fizetés minimumát általánosan évi 800 koronában állapítja, 100—100 koronás ötödéves korpótlékkal. Minden tanító kinevezését vagy választását a kormány hagyja jóvá. A tanító fegyelmi ügyében az utolsó döntő fórum a közoktatásügyi kormány. A 4. paragrafus a felekezeti tanítóképző intézetek ügyét rendezi. *Tanítói oklevelet csak az nyerhet, aki a tan-*

képesítő vizsgálatot magyar nyelven az állami szakvizsgáló bizottság előtt letette. Addig állást el nem foglalhat. Az 5. paragrafus a tanfelügyelők mellé iskolafelügyelőket oszt be,

Bulgária királyság lesz.

Külföldi politikai körökben hire kelt, Törökország beleegyezett már, hogy Bulgária független királysággá alakuljon.

Elárult mozgósítási tervek.

Párizsból táviratozzák, hogy a francia flotta mozgósítási tervét idegen hatalmaknak elárulták. Az áruló Gorio nevű dalmát ember.

Tíz perces országgyűlés.

Budapest, május 16. A képviselőház délelőtt tíz órakor néhány perczig ülést tartott. Beterjesztették a pénzügyi bizottságnak a beruházásokra vonatkozó jelentését, a melyet a Ház a csütörtöki ülésen fog tárgyalni. Más tárgya a mai ülésnek nem volt, mert Lengyel Zoltán visszavonta az interpellációját.

Köszönet a királynak.

Budapest, május 16. Perczel Derső, a képviselőház elnöke, ma délelőtt ünnepélyes kihallgatáson jelent meg a király előtt, hogy tolmácsolja a királynak a képviselőház hálanyilatkozatát a II. Rákóczi Ferencz hamvai hazaszállítására vonatkozó királyi elhatározása albalmából. A képviselőház elnökét, aki diszmagyarban jelent meg, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, szintén diszmagyarban jelentette az uralkodónál. A király a képviselőház köszönetét kegyesen fogadta és meleg hangon adott kifejezést a Ház köszönetéért való megelégedésének, főleg pedig azért, hogy a Ház határozata egyhangu volt. A főrendiháznak e tárgyban hozott határozatát, a Ház gyakorlatának megfelelően, a miniszterelnökség utján írásban fogja a királyhoz juttatni.

Hármas szövetség a Balkánon.

Miközben idehaza készítik a békét a balkánon hármas szövetség készül Ausztria Magyarország ellen. Immár bizonyos, hogy Szerbia és Bulgária véd és dacz szövetségre léptek és csatlakozott hozzájuk Montenegró is. Ez a hármas szövetség pedig készült Olaszország protektorátusával, a mely így készíté elé azokat, hogy Ausztria Magyarországtól szabadulhasson.

Tisztelgés József főherczegnél.

Budapest, május 16. A kormány tagjai ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson voltak József főherczegnél a honvédfőparancsnokság palotájában levő ideiglenes lakásán. A kormány tagjai már régebben akartak tisztelgenni a főherczegnél, de elmaradt a főherczeg betegsége s fiemei tartózkodása miatt. A miniszterek diszmagyarban jelentek meg és pedig Tisza István gróf miniszterelnök, Berzeviczy Albert, Plósz Sándor, Khuen Héderváry Károly gróf, Nyiri Sándor tábornoki diszruhában, Hieronymi Károly, Tallián Béla, Lukács László, Cseh Ervin és az államtitkárok közül többen. A kormány tagjaival József főherczeg és Klotild főherczegasszony hosszasan társalgott.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből. 6.

HARMADIK FEJEZET.

— Bocsánatot kérek, itt lakik Bane ur? kérdezte hirtelen egy különös alkatu, sima arcú és éles szemű ember, aki Bordine előtt megállt.

Furcsa torzalak volt. Ilyen fejet se látott még életében a fiatal mérnök. Széles karimájú szalmakalapját megemelte és azzal legyezgette magát, mintha melege lenne. pedig az idő meglehetősen hűvös volt még.

— Bane Ransom?

— Igen.

— Itt lakik.

— Helyes.

— De most nincs oly hangulatban, hogy látogatót fogadhasson.

— Csakugyan?

— Igen. Szörnyű eset történt a házban. Az alacsony ember a földre tekintett és látta a vérfoltokat.

Nem hőkölt vissza, sőt ellenkezőleg az arcza a legnagyobb érdeklődést árulta el.

— Szerencsétlenség? kérdezte nyersen.

— Bane Viktoria meghalt.

— Mi okozta a halálát?

— Ugy látszik, gyilkosság vagy öngyilkosság esete forog fent.

— Különös, nagyon különös. Mikor történt ez?

— Ma.

— Tanu nincs?

— Eddig még semmi nyom.

E pillanatban Bane Ransom jelent meg az ajtónál. Amint megpillantotta a jövővényt, barátságosan nyújtotta felé a kezét.

— Senki se jött volna olyan jókor, mint ön — szólt Bane Ransom, majd a fiatal mérnökhöz fordult: Bordine ur, van szerencsém bemutatni régi jó barátomat, Keene Siles urat. Talán már említést is tettem önnek felőle... Newportban sok jó napot töltöttünk együtt.

— Nemcsak hallottam már felőle, de az ujságokban is olvastam róla. Nagyon örvendek, hogy a leghiresebb titkos rendőrrel kezelt szoríthatok.

Ez korántsem volt hizélgés.

Keene Siles nem volt holmi közönséges ember. Ami a bűnyegyeket illette, a leghirvelesebb volt az összes titkos rendőrök közt. Még alig volt 40 esztendő és már is töméntelen gazettekről rántotta le a leplet. Most véletlenül került ide.

Bane Ransom évek óta ismerte a titkos rendőrt. Nagyon jó barátok voltak.

— Tovább már nem maradhatok — mondta Bordine. De ha szükség lesz reám, szívesen rendelkezésére fogok állani — mondta Bordine és eltávozott.

(Folytatjuk.)

„Jön a czirkusz“

nagyobb kelete lesz a „Matild“ szepitőszereknek, mert a **Matild arozkenőcs**, krém, szappan, az egyedüli szer mely leszed rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, vimedlit és minden bőrcsunyaságot biztosan. Kérek egy próbát, ha nem használ, a szer árát minden csürés csavarással visszaadja, a czim: **KUN ISTVÁN** gyógyszerész párisi laboratoire cosmetique „Matilde“ magyarországi műlaboratoriuma. (Alapított 1895. Budapesten.) — Budapesten **Török**nél. Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszer-tárában. **Hajresztorer** 2korona! Fenomenális. Nem fog, nem piszkít.

Minden olcsó és semmi sem drága!

Új üzlet, olcsó szabott árak.

Megnyilt

Debreczenben, a „Bika“ száloda mellett levő Ranunkel posztó nagykereskedő két emeletes palotájában, a hol angol és francia ruhaszövetek, delainek, batistok és minden elképzelhető mosó áruk, divatos blouzok, alsószoknyák, kész gyermek-ruhák és kötények óriási választékban és meg-
 lepő olcsó árban árusítatnak el. — A maradékok nagyobb része nem kereskedők ócskaságaiból, hanem a gyárak maradékaiból vásároltatnak össze készpénzért és így mindig a legújabb és a legdivatosabb áruk állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

a Maradék áruház**maradék áruház**

„Bika“ szálloda mellett (Ranunkel ház.)

Új üzlet, olcsó szabott árak.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.“

Blous különlegességek

Angol aljak, Angol Costümök

nagy választékban

Klein Sámuel — ezelőtt

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők áruházában.

Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

Kék gálicz és Raffia háncs

legolcsóbban beszerezhető

Fritsch Károly

fűszeráru üzletében

Főter, a Bika szállodával szemben.

Szives figyelembe!

Kávéházak, szállodák, vendéglősök és kereskedők, kik padlójukat tisztán akarják tartani, úgy használják a legjobb

pormentesítő olajat

mely egyszeri használat után szép, és maradandó barna színt kap.

Használati utasítása nagyon egyszerű. — Fővilágosítással szolgál és kapható

DARVAS MIKSA

fűszer-, csemege- és gyarmatáru kereskedésében Teleky- és Deák Ferencz-utca sarkán. — Telefon 294. szám.

Menyasszonyi kelengyék és ajándék-tárgyak nagyraktára.

A nyári idényre

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból szabadalmazott

jégszekrényeket,

Önműködő fagyaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz készülékeket. — tükrözött kerti golyókat. — sodrony borítékok és szabadalmazott

legjobb befűző üvegeket

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endre

üveg-, porcellán-, lámpa-, háztartási- és diszárak nagykereskedése

Debreczen, Piacz-u. 57.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Épület- és portálé üvegezési vállalat.

Képekért minden nagyságban egyszerűbből a legdíszesebbig.

Kiköltözés miatt rendkívül olcsó!

Építkezés miatt nemsokára jelenlegi üzlethelyiségből ki kell költöznöm. Ennélfogva óriási dus raktáramat apasztani vagyok kénytelen.

Tisztelettel adom tehát a nagy közönségnek szives tudomására, hogy ez alkalommal tulzsufolt áru raktáramat minden elfogadható áron bocsátom eladásra.

Kartonok már 16 krtól feljebb, óriási választéku nyári színes és fekete; gyászkelemék 25 krtól feljebb. Jó mosó, szintartó Batizok, Zephirek, Kanavászok, Harisnyák, Keztyük, Kötények, Ingek, Zsebkendők, Papánok. Kiemelem:

Fejrevaló kendőim

olcsóság és szépség tekintetében minden fajban.

Selyem kendő 65 krtól, Karton 14 krtól feljebb.

Bokréta-kendőim építkezőknek.

Kész szövet-aljak 2 frt 20 krtól, Karton aljak 1 frt 20 krtól, Blouzok 75 krtól feljebb. **Gyermek-, fiu- s leány-ruhák.**

Teljes tisztelettel

STEIN LÁSZLÓ,

vászón-, kézmű-, rövidáru-üzlete, a Kendők királynéjához.

Debreczen, Degenfeld-tér, kenyér-piacz.

Minden elfogadható áron!

Raktár apasztása miatt!

DK.

6.

ane ur? tu, sima ine előtt

t se la. Széles és azzal onne. pe- még.

an, hogy

házban. tekintett

zöleg az ta el. nyersen.

y öngyil-

ikor tör-

lent meg a jöve- közét.

an jókor, ajd a fi- ur, van arátomat, itést is ban sok

előle, de gyon ör- rendőrrrel

közönsé- e, a leg- rendőrök s már is a leplet.

rte a tit tak. hatók — sz reám, llani —

SZ

zépítősz- enőcs, mely leszed vimedlét n. Kérek szér árát zaadja, a ész párisi magyaror- ott 1895. rőknél. gyógyszer- omenális.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Miklós és Markbreit fiók üzletében Piacz-utca fő tőzsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhető kálapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigarettatárcák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

Óriási kávé behozatal és kiviteli raktár Lindenföld J. Jenőnél, Városház-utca 2.

Valódi Egyiptomi cigaretták hüvelyek: »Nil«, »Amte«, »Ramle« 100 db. 30 fillér. **Legújabb diák hüvely** parafás arany szópókával 30 fillér. Uj King dohányfogóval 24 fillér, kapható **Mihály Sámuel** papirkereskedésében, Dréher-sörcearnokkal szemben.

Kohn Jakab P.-ladányi kereskedőnél egy ügyes kereskedőseged, ki a fűszer, de főleg vaszakmában jól gyakorlott azonnal állást nyerhet.

Egy tanuló azonnal felvétetik a Maradék aruházban, Debreczen, Piacz-u. 17.

Egy szakképzett okleveles gépész, ki nagy uradalomba 25 évig működött, családi körülmények változása folytán új állást keres. A gazdaság összes ágait és gőzmalmot mint művezető is kezeli. Értekezhetni vele Erzsébet-u. 59. sz. Debreczen és Czajlik István földmives iskola igazgató urnál **Karczag**.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Harisnya kötőde Debreczen, Piacz utca 32. **Fischbein Katalin** (Schwartz Arminné.) Elvállal harisnyák kötését és fejelést igen mérsékelt áron.

Száraz raktár helyiséget és pinczét keresek a nagytemplom közelében. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

A Bika szálloda fodrásztermében egy tanuló azonnal felvétetik.

Egy csinosan berendezett külön bejáratu utcai szoba egy vagy két fiatal embernek kiadó. Simonffy-u. 19. sz. a.

Csak rövid ideig nagy raktár miatt a legfinomabb bőrkezttyű jótállással 90 krajczárért, ezérna és selyem kezttyű a legújabb francia gyártmány a legolcsóbban kapható **Vitárius Béla** kezttyűs és kötszerésznel Debreczen, Tisza-palota.

Legrégibb és legnagyobb butor raktár DEBRECZENBEN.

BUTOROK

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

KILLER EDE

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECZEN,

főpiacz, a főtőzsdevel szemben kaphatók, hol

ugy a legszerényebb, mint a legdiszesebb menyasszonyi kelengyék, szobaberendezések és dísz-

tesek kifogástalanul eszközöltenek.

Tulhalmozott raktár miatt meglepő olcsó árak!

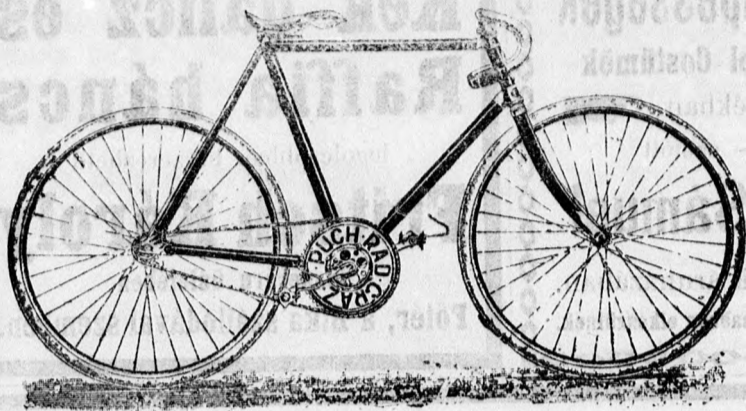
Férfi öltönyök 6 frt 50 krtól

Fiu öltönyök 5 frttól.

Gyermek öltönyök 2 frt 50 krtól.

Grünfeld Adolfnál

DEBRECZEN, Kistemplom-bazárban.

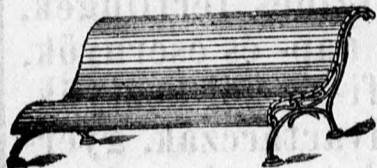
Ingyen és bérmentve küldjük 1904 évre szóló kerékpár-és részek árjegyzékünket.

Egyedüli elárusítója a hirneves gráci **Puch** kerékpároknak.

Kerékpár részek nagy raktára, javító műhely.

ROSENBERG ÉS HAMMER

villany-műszerészek, kerékpár- és varrógép-raktár
DEBRECZEN, Piacz-u. 2. sz. (a nagytemplom mellett.)

Tavaszi idényre.

Méhészeti cikkek különlegességei. **Kerti** padok és vas butorok, kertészeti szerszámok. **Épület** és butor vasalások. **Gazdasági** felszerelések. **Gyermek**kocsik egyszerűtől a legdiszesebb kiállításban. **Fürdőkádak** és jégsekrenyek, legolcsóbban beszerezhetők

Tóth Gyula

vasnagykereskedő

Piacz-utca 20. és 27.

Klimatikus Szolyva-Hársfalva Hidegviz-gyógyintézet

(Bereg megyében.)

Posta és távirda a fürdő telepen.
(Vasuti állomás.)

Remek szép fekvés, kiránduló helyek és sétányok.

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és égvényes savanyu-viz és fürdők ez idén újonnan és czélszerűen átalakított sós és fenyőbőgészi intézet, villany masszázs, természetes melegtej, juhsavó, mindezek czélszerű használatára a gyógyfürdő orvosa ügyel fel.

Járványmentes hely. Gyógyszertár.

Állandó fürdőorvos. Két vendéglő.

Kitünő ellátás és lakás.

Elsőrendű cigányzene.

GYÓGYJAVALLATOK:

Tüdőbajok, malária [mocsárláz] gége, hörg és tüdőhurut, emésztetlenség, máj- és lépdegánatok, vízhólyaghurut, specifikus s görvényes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vértörök, köszvény, görvény, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérhólyás, sápkór, havi zavaroknál.

Idény: májustól októberig.

Prospektussal s egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság.